

Kommunledningskontoret
Kommunfullmäktige

Datum:
2020-03-27

Diarienummer:
KSN-2020-00024

Handläggare:
John Hammar

Inlämnade interpellationer 30 mars 2020

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** interpellation om nollställning från Tobias Smedberg (V) inte får ställas, samt
2. **att** övriga listade interpellationer får framställas och besvaras vid fullmäktiges kommande sammanträde den 27 april 2020.

Ärendet

Kommunfullmäktiges ordförande har gått igenom de inlämnade interpellationerna och lämnar här sitt förslag till beslut samt motivering.

I kommunfullmäktiges reglemente framgår att en interpellation:

1. ska avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds eller ett bolags handläggning
2. får inte avse allmänpolitiska frågor,
3. får inte avse frågor som nämnderna enligt särskilda författningar självständigt prövar
4. bör endast väckas i frågor av större intresse för kommunen.

Fullmäktiges ordförande lägger förslag till beslut om interpellationen får ställas eller inte. Fullmäktige beslutar i frågan utan föregående debatt.

Interpellation om nollställning från Tobias Smedberg (V) berör relationen mellan en privat fastighetsägare och dess hyresgäster och är därför inte ett ämne som hör till fullmäktiges, en nämnds eller ett bolags handläggning. Interpellationen föreslås därför inte få ställas.

Inlämnade interpellationer:

- Interpellation om nollställningar från Tobias Smedberg (V)
- Interpellation om ökad ekonomisk press ger ökad stress i socialnämnden från Per-Olof Forsblom (V)
- Interpellation om familjehem från Jonas Segersam (KD)
- Interpellation om familjerådgivningen från Jonas Segersam (KD)
- Interpellation om pensioner och klimatavtryck från Lovisa Johansson (FI)
- Interpellation om utvecklingsarbete mot våld från Lovisa Johansson (FI).

Hur skyddas Gränbybornas trygghet och rättigheter?

I stadsdelen Gränby finns ca 1200 hyresrätter som ägs och förvaltas av fastighetsbolaget Rikshem. I flera år har Rikshem genomfört ett projekt i området som de kallar för Nollställningar. Det innebär att gårdarnas "inredning" i form av buskar, träd, grill- och lekplatser tas bort, ofta utan att hyresgästerna informeras i förhand. Som skäl uppger Rikshem ökad trygghet och att gårdarna ska vara förvaltningsbara.

Idag ekar många av gårdarna tomma. Där det en gång stod lekplatser finns idag bara grus. Lummig grönska har ersatts av odsliga gräsplättar. Under den varma sommaren 2018 lekte barn på dessa öde ytor utan minsta tillstymmelse av svalkande skugga – inte särskilt tryggt. Barn och unga hänvisas till parken eller till gårdarna på andra sidan området, bort från föräldrarnas vakande öga – inte heller det särskilt tryggt.

Nollställningarna har skett utan förankring hos hyresgästerna. Istället för ökad trygghet menar hyresgästerna att projektet har lett till minskad trivsel och ökat otryggheten i området i längden. Gårdarnas funktion som naturliga mötesplatser har försvunnit. Hyresgästerna har vädjat till Rikshem om att återställa gårdarna utan resultat, trots ett öppet brev från den lokala hyresgästföreningen.

Nu har ett motstånd vuxit fram som bland annat sätter upp lappar på träden som märkts för avverkning med orangea kryss – "Låt trädet stå /Hyresgästerna." Man hoppas också få stöd och hjälp från kommunen i att hantera Rikshems agerande, då man menar att det är kommunen som har det yttersta ansvaret för invånarnas trygghet, och när en privat fastighetsägare inte besvarar de boendes kritik och oro.

Rikshem är en privat hyresvärd. Men detta väcker ändå frågor som är av hög kommunal angelägenhet. Just nu pågår två stora Gränbyorienterade processer i Uppsala kommun. Dels arbetet med en handlingsplan för ökad trygghet i Gränby, dels framtagandet av en utvecklingsplan för Gränbyområdet. När de boende i Rikshems hyrslägenheter fräntas inflytande av sitt närområde kan det påverka hur kommunen bör arbeta och hur boende ser på kommunens arbete.

Just nu behöver arbetet med anledning av Coronaviruset prioriteras. Vi lägger många andra frågor åt sidan men denna fråga berör nollställningar som pågår i detta nu. Ska de sista gårdarna skyddas från nollställningar och ska vi bygga förtroende för Uppsala kommuns arbete med trygghet och boendemiljö i Gränby behövs omedelbara åtgärder.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

- Anser mittenstyret att situationen som beskrivs ovan är ett problem?

- Anser man ifrån mittenstyret att kommunen har ett ansvar för alla boendes trygghet, oavsett om bostadsområdet ägs av kommunen eller av privata fastighetsägare?
- Anser man ifrån mittenstyret att kommunen kan påverka privata fastighetsägares del av utvecklings- och trygghetsarbetet i Gränby?
- Om svaret till ovanstående fråga är ja, vad avser mittenstyret då göra för att förbättra situationen för Gränbyborna som upplever att deras egen kvartersmiljö försämras i och med nollställningarna av innergårdar?

Tobias Smedberg (v)

Ökad ekonomisk press ger ökad stress i socialnämnden

Socialnämnden omsätter totalt ca 730 miljoner kronor och av dessa är ca 500 miljoner avsatta för myndighet barn och ungdom. Den största delen av de kostnaderna som avdelningen har är insatskostnader.

Om kostnaderna för myndighet barn och ungdom nästa år ökar i samma takt som 2019 så kommer det enligt en skrivelse som socialförvaltningen kommunicerat med sin personal att krävas ytterligare 50 miljoner. Antalet orosanmälningar var ca 900st bara under oktober.

I ett läge där verksamheten kräver ca 50 miljoner mer är kraven i verkligheten att minska kostnaderna med 18,5 miljoner. Ett ohållbart läge som stressar personalen på alla nivåer.

Utifrån den bakgrunden har vi uppfattat hur personalen på alla nivåer känner ökad press att leverera på styrets helt orimliga besparingskrav.

Jag vill därför fråga socialnämndens ordförande;

- Hur tänker ni från minoriteten att i fortsättningen hantera de orealistiska besparingskraven så att de inte leder till beslut som strider mot socialtjänstlagen?

Per-Olof Forsblom (v)
Tredje vice ordförande Socialnämnden

Interpellation angående familjehem och HVB-hem

Uppsala 2020-03-24

Att hjälpa barn och familjer i behov av stöd är en av kommunens viktigaste uppgifter, särskilt när det gäller frågan om placering utanför hemmet. Det är en stor fördel, både ekonomiskt men framförallt mänskligt, att placera dessa ungdomar i familjehem istället för på institutioner som Hem för vård och boende (HVB). På HVB finns det en överhängande risk att man lägger grunden för ett framtida utanförskap genom att samla ungdomar med en liknande problematik på samma plats.

För att säkerställa att det inte finns en brist på familjehem är det viktigt att regelbundet se över hur det fungerar och om det finns några utmaningar. Exempelvis vet vi att Uppsala kommun har fler konsultstödda/förstärkta familjehem än jämförbara kommuner, vilket är en väldigt dyr lösning. Är det motiverat? Vi vet också att familjehemmens arvoden skiljer sig kraftigt beroende på vilken huvudman man har, och att det inte är bra med varken för låg eller hög ersättning.

För ett par år sedan antogs riktlinjer i socialnämnden för att om möjligt något ensa de här ersättningarna. Det var ett steg i rätt riktning, men vi misstänker att detta bara gett effekt delvis.

Det har också upprepade gånger nämnts om möjligheten att anställa familjehem från kommunens sida, och därmed inte enbart låta familjer som upplåter sina hem för familjehemsplacerade barn förlita sig på arvode som enbart utbetalas under den tiden placeringen faktiskt äger rum.

Mot bakgrund av ovanstående frågor jag socialnämndens ordförande Eva Christiernin (S):

1. Hur många barn och ungdomar i Uppsala är idag placerade i familjehem (jourhem, familjehem och konsulentstödda / förstärkta familjehem) respektive HVB-hem (av olika typer, även exempelvis SIS), och vilka av dessa placeringar är i kommunens egen regi och vilka är externa?
2. Vad är resultatet / erfarenheterna av den senaste uppdateringen av riktlinjer för arvoden till familjehem?
3. Är socialnämnden beredd att låta Uppsala kommun anställa familjehem?

Jonas Segersam (KD)

Interpellation angående familjerådgivningen

Uppsala 2020-03-24

I dessa tider är det tydligare än någonsin hur viktiga familjer och civilsamhället är för att vi ska få allt att fungera. När familjer utsätts för större påfrestningar blir det också mer angeläget att arbeta för att säkerställa en av de viktigaste friskfaktorerna för barn, att behålla en god relation med båda föräldrarna / vårdnadshavarna. Kommunen skulle kunna göra mer för att förebygga negativa relationsbrott.

År 2016 lämnade Kristdemokraterna in en interpellation angående förändringarna inom familjerådgivningen. Då hade kommunen precis återtagit verksamheten i egen regi från en privat aktör, och på frågan om det återtagandet inneburit längre köer och sämre tillgänglighet blev svaret: ja. Trots detta gav det dåvarande rödgröna styret följande motivering till att fortsätta driva verksamheten i egen regi:

”Om människor, som vänder sig till familjerådgivningen, får beskedet att företagets avtal med kommunen inte tillåter fler samtalstimmar är det en situation som varken är bra för kommunen eller verksamhetens klienter. Familjerådgivningen i egen regi kommer att kunna erbjuda stöd på samma grunder under hela året. (...) När verksamheten drivs i egen regi ökar möjligheterna att säkerställa att personalen har rätt kompetens, samtidigt som vi följer upp och kvalitetssäkrar arbetet.”

Men fortfarande, fyra år senare, dras familjerådgivningen med väntetider på ungefär tre månader. Tillgängligheten har således inte blivit bättre, och Uppsalas familjer får fortfarande inte det stöd vi har konstaterat att de har rätt till. Man skulle till och med kunna kalla det politiska beslutet för ett misslyckande.

Nu talas också om att dra in familjerådgivningen som Uppsala erbjudit Östhammars och Tierps kommuner för att kunna säkerställa servicen för de egna medborgarna. Det är helt fel väg att gå. Så länge vi får betalt för att utföra en tjänst borde vi i så fall utöka utbudet så att vi även fortsättningsvis kan säkerställa servicen för både våra egna kommunmedborgare, som för andra kommuner som gärna delar Uppsala kommuns stordriftsfördelar i både det här sammanhanget och i andra.

Om det huvudsakliga problemet var att kommunen hade begränsat aktörens samtalstimmar, och därefter inte tilläts ta emot fler familjer trots att det fanns en kö, så hade ett ansvarsfullt

styre exempelvis kunnat överväga att utöka dem i avtalet istället för att återta verksamheten.

Mot bakgrund av ovanstående frågor jag Socialnämnden ordförande Eva Christiernin:

1. Hur lång väntetid är det i dagsläget till familjerådgivningen?
2. Är S L MP redo att ompröva beslutet att enbart erbjuda familjerådgivning i egen regi?
3. Hur kvalitetssäkrar kommunen familjerådgivningen i egen regi, och hur mäts kompetensen?
4. Kan vi även fortsättningsvis erbjuda grannkommuner att mot betalning ta del av Uppsala kommuns familjerådgivning?

Jonas Segersam (KD)

Interpellation: pensioner och klimatavtryck

Uppsala kommuns pensionsavsättningar utgör stora belopp. Var pensionspengarna placeras är avgörande möjligheterna att ställa om till ett ekologiskt hållbart samhälle. Det handlar om investeringar i verksamheter som främjar uttag och användning av fossila råvaror, och investeringar för påskyndande av utvecklingen mot ett fossilfritt samhälle.

Uppsala kommuns anställdas lön går delvis till en avgiftsbestämd ålderspension där den anställde själv får välja vilket bolag som ska administrera den, vilket görs via Pensionsvalet/KPA. Förvalsalternativet för kommunalt anställda är KPA traditionell försäkring.

Uppsala kommun har begränsade möjligheter att påverka placeringen av pensionspengarna och förmedlar endast tjänstepensionspremier, utan det styrs i stor utsträckning via SKR. Kommunen kan dock på olika sätt göra påtryckningar på SKR för att minska pensionsavsättningarnas klimatavtryck.

Med anledning av detta frågar jag kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling:

- Gör kommunens idag några ansatser att minska klimatavtrycket sett till samtliga placeringar, inklusive avsättningar till pensionsfonder?
- Gör kommunen i dagsläget påtryckningar på SKR för att divestera i fossila bränslen?
- Gör kommunen i dagsläget påtryckningar på SKR för att det i SKR:s etiska investeringskriterierna ska inbegripas att minska klimatavtrycket?
- Gör kommunen i dagsläget påtryckningar på SKR för att KPA Pensions placeringspolicy ska minska klimatavtrycket?
- Arbetar kommunen idag på något vis för att kommunens anställdas pensioner inte ska bidra till växthusgasutsläpp? Om så, på vilka sätt?
- Arbetar kommunen idag på något vis för att kommunens anställdas pensioner ska främja ett ekologiskt hållbart samhälle? Om så, på vilka sätt?

Lovisa Johansson (F!)

Interpellation: Utvecklingsarbete mot våld

På socialnämndens sammanträde 25 september fick förvaltningen i uppdrag att kartlägga kommunens arbete med våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, våld mellan kriminella och ungdomsbrottsvåld. Kartläggningen ska leda till ökad kunskap om lagar, konventioner, förordningar och aktuell forskning i ämnet. Socialförvaltningen ska säkerställa arbetet med att möta personer som upplever våld.

Socialförvaltningen ska vid ett beslut rapportera resultatet av kartläggningen till socialnämnden i februari.

Utifrån kartläggningen ska ett utvecklingsarbete ska påbörjas vilket på sikt har som mål att Uppsala kommun ska tillhöra en av de bästa kommunerna när det gäller arbetet med personer som på något sätt upplever eller utövar våld. Målet är att socialtjänsten ska ha ett systematiskt, rättssäkert, forskningsbaserat och kvalitetsbaserat arbetssätt i alla ärenden som rör våld, oavsett om det rör sig om ett utredningsförfarande eller stödinsatser.

Jag frågar Socialnämndens ordförande Eva Christiernin:

- Kommer det vid framtagandet av utvecklingsarbetet att finnas med ett perspektiv av kopplingen mellan maskulinitet och våld?
- Kommer det att finnas med tydliga intersektionella perspektiv?
- Kommer diskrimineringsgrunder att tas till hänsyn vid framtagandet av utvecklingsarbetet?
- Hur planerar kommunen synliggöra våldet som görs mot transpersoner, med bakgrund av att statistik baseras på juridiskt kön?

Lovisa Johansson (F!)